

3. Биркович В.І. Сільський земельний туризм – пріоритет розвитку туристичної галузі України/ І.В. Биркович // Стратегічні пріоритети: Наук. збірн. – 2008. – № 1. – С. 138-143.

4. Біль М.М. Механізм державного управління туристичною галуззю (регіональний аспект): автореф. дис. канд. наук з держ. упр. / М.М. Біль. - Л.: Львів. регіон. ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, 2010. – 19 с.

5. Великий тлумачний словник сучасної української мови / [Уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел]. – 7-е вид. – К.: Ірпінь: ВТФ «Перун», 2009. – 1736 с.

6. Гавран В.Я. Управління інвестиційною діяльністю в рекреаційно-туристичній сфері: автореф. дис. к.е.н.: спец. 08.02.03 / Гаврян Володимир Ярославович; Національний університет "Львівська політехніка". – Львів, 2002. – 34 с.

7. Гаврилюк О.В. Умови здійснення іноземного інвестування / О.В. Гаврилюк // Економіка України. – 1997. – № 8. – С. 14-18.

8. Гегель Г.В.Ф. Енциклопедія філософських наук : в 3 т. / Г.В.Ф. Гегель. – М.: Мысль, 1977. – Т. 1-3.

9. Гетьман В. І. Екотуризм чи екологічний туризм: теорія і реальність/ І.В. Гетьман // Рідна природа. – 2002. – № 3. – С. 24-29.

10. Гусев В.О. Парадигма сталого інноваційного розвитку України / В.О. Гусев, О.О. Мужилко // Економіка та держава. – 2011. – № 9. – С. 115-118.

11. Дрэйпер Д. Лошади и уход за ними: справочник / Д. Дрэйпер; пер. с англ. О. Белошеева. – Минск. : Белфаксиздатгрупп, 1997. – 256 с.

ФІНАНСОВА КРИЗА НА ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ

Ганзюк К. І., студентка

Науковий керівник: Ганзюк С. М., к. е. н., доцент

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Погіршення політико-економічної ситуації в країні, зумовлене, насамперед, воєнним конфліктом на Сході та анексією Криму, призвело до значних проблем у діяльності багатьох підприємств нашої держави. Більшість підприємств гостро відчувають нестачу власних фінансових ресурсів, складності залучення позикових коштів, накопичують значні суми кредиторської заборгованості, що призводить до погіршення їх платоспроможності або, навіть, до банкрутства.

Під фінансовою кризою розуміють фазу розбалансованої діяльності підприємства та обмежених можливостей впливу його керівництва на фінансові відносини, що виникають на цьому підприємстві [1]. На практиці з кризою, як правило, ідентифікується загроза неплатоспроможності та банкрутства підприємства або відсутність у цього підприємства потенціалу для успішного функціонування. Вчені виділяють фактори, які можуть призвести до фінансової кризи на підприємстві, які поділяються на екзогенні (які не залежать від діяльності підприємства), та ендогенні (що залежать від підприємства) [2].

Складні політичні обставини, в свою чергу, викликали негативні економічні наслідки, що проявилось у значному зростанні загальної суми збитків підприємств та питомої ваги фінансово-нестабільних суб'єктів господарювання [4].

До основних причин зниження платоспроможності підприємств у 2013-2016 рр. можна віднести:

- інфляційні процеси: індекс інфляції в Україні в 2014 році був найбільшим і становив 124,9 %. Для порівняння в 2013 році – 100,5 %, а 2012 – 99,8 %.

- Нестабільна політична та економічна ситуація; значне підвищення ціни на газ та бензин, збільшення собівартості продукції.

- Нестабільність фінансового та валютного ринків, значне знецінення національної валюти. Це свідчить про погіршення економічного стану країни в цілому, що негативно впливає на платоспроможність підприємств [5].

Серед інших до ендогенних факторів впливу на збитковість підприємств в Україні сьогодні належать: деградація традиційних промислових підприємств, зруйнування грошової системи, деструктивні регулювальні дії уряду, в першу чергу, у питаннях оподаткування, введення додаткових митних платежів на імпорتنі товари. До внутрішніх факторів економічної кризи додалися зовнішні. Серед них - стрімкий відплив іноземного капіталу з України, дефіцитний міжнародний валютний оборот, втрата ринків у Російській федерації, розгортання війни на Сході країни тощо. Можна виділити багато зовнішніх причин кризи, хоча поштовх негативним процесам був даний на українській території, що свідчить і про відповідальність урядовців та політиків, дії або бездіяльність яких детермінували розвал національної економіки, і про особливу складність нашої ситуації [3]. Такий склад негативних чинників

говорить, що економіка потрапила у тривалу кризу і вже третій рік перебуває у низько-східній фазі кризового циклу.

Технологічна застарілість економіки та банкрутство банківського сектора спричинені нереформованим, інституційно архаїчним, забюрократизованим, неринковим станом української економічної системи. Сподівання, що на старих радянських заводах можна розвивати національне господарство, вже вичерпали себе. 90% цих підприємств остаточно неспроможні скласти конкуренцію іноземним компаніям на світових ринках [3].

Пошук шляхів виходу підприємства з фінансової кризи безпосередньо пов'язаний з виявленням і усуненням причин, що її зумовлюють. Для цього аналізують ендогенні та екзогенні чинники, що зумовили потрапляння підприємства у кризове становище, виділяють елементи, що впливають на підприємство, аналізують інформацію про кожний елемент і на основі оцінки теперішнього стану підприємства з'ясовують причини настання кризового становища [6].

Управління кризовою ситуацією можна розглядати як систему профілактичних заходів, спрямованих на запобігання кризи. Ефективне антикризове управління – це, передусім, управління, яке базується на вмінні правильно застосовувати досягнення сучасного управління та характеризується здатністю підприємства своєчасно та конструктивно реагувати на зміни, що загрожують його нормальному функціонуванню. Важливою умовою є зміни у сфері прийняття антикризових управлінських рішень. Теорії класичних шкіл менеджменту наголошують на тому, що успіх підприємства, передусім, визначається раціональною організацією виробництва продукції, зниженням витрат виробництва та іншими засобами впливу на його внутрішні фактори. В свою чергу, сучасне фінансове управління на перше місце висуває проблеми адаптованості до змін зовнішнього середовища.

Література.

1. Василенко В.О. Антикризове управління підприємством: Навч. пос. – К.: ЦУЛ, 2003. – 351 с.
2. Фінанси підприємств: Підручник / Керівник авт. кол. і наук. ред. проф. А. М. Поддєрьогін. 3-тє вид., перероб. та доп. — К.: КНЕУ, 2001. — 460 с.

3. Лановий В. Анатомія кризи української економіки / В. Лановий // Економічна правда. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.epravda.com.ua/publications/2015/06/16/546489/>

4. Юрченко М. Є., Марченко Н. А. Модель оцінки ймовірності банкрутства підприємств в сучасних умовах / М.Є. Юрченко, Н.А. Марченко // Ефективна економіка. - № 9. - 2015. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4283>

5. Олександренко І.В. Основні причини банкрутства підприємств / І.В. олександренко // Економічний форум. - №2. – 2015. – С. 222-226

6. Вудвуд В.В., Власова А.О. Фінансове управління як основа антикризової політики на підприємстві / В.В. Вудвуд, А.О. Власова // Економіка підприємств. - Випуск I (57). - 2015. – С. 88- 94.

РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ

Ковалевська А. О., студентка

*Науковий керівник: Ганзюк С. М., к. е. н., доцент
Дніпровський державний технічний університет*

Нині конкурентоспроможність будь-якої держави на ринку значно залежить від стану модернізації її економіки. Як засвідчує світовий досвід, однією з ключових передумов підвищення рівня конкурентоспроможності економіки держави, формування та реалізації її експортного потенціалу, гарантією зниження рівня безробіття, покращення якості життя населення і матеріального збагачення країни є розвиток підприємництва.

Нагадаємо, підприємство — це самостійний суб'єкт господарювання, створений компетентним органом державної влади або органом місцевого самоврядування, або іншими суб'єктами для задоволення суспільних та особистих потреб шляхом систематичного здійснення виробничої, науково-дослідної, торговельної, іншої господарської діяльності. Підприємства можуть створюватись як для здійснення підприємництва, так і для некомерційної господарської діяльності.

Будь-яке підприємство як юридична особа визначається за такими ознаками:

1) організаційна єдність. Підприємство — це відповідним чином організована господарська діяльність із певною структурою управління і визначеними принципами внутрішньої побудови;